

Remissvar från Institutet Paideia och Paideia folkhögskola
till Ku2024/00162

Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3)

Paideia anser att utredningen på ett förtjänstfullt vis beskriver hur det är att vara judisk minoritet och förutsättningarna för judiskt liv i Sverige. Den judiska minoriteten har nästa år varit i Sverige i 250 år. Det är enligt vår uppfattning angeläget att staten och majoritetssamhället på ett mer genomarbetat och långsiktigt sätt tar ett tydligare ansvar för den judiska minoritetens fortlevnad i Sverige. Här fyller utredningen en viktig funktion och vi välkomnar utredningens förslag att stärka judiskt liv i Sverige. Det är angeläget att utredningens förslag genomförs. Vi noterar vidare att utredningen med stort allvar och förståelse adresserar den judiska gruppens trygghet och säkerhet vilken är en grundförutsättning för alla judiska verksamheter.

Satsning på folkbildning för att öka kunskaperna om judisk kultur

Paideia folkhögskola vill särskilt uttrycka sitt stöd för förslaget om en satsning på folkbildning för att öka kunskaperna om judisk kultur i stycke 5.4.3. En satsning på folkbildning skulle till exempel kunna leda till etableringen av judisk folkhögskoleverksamhet i Göteborg och Malmö, då det finns mycket goda erfarenheter av att etablera judisk folkhögskoleverksamhet i Stockholm.

Paideia anser att det är viktigt att en ny satsning koordineras med den nuvarande satsningen på folkbildning för att stärka de nationella minoritetsspråken. Redan idag så satsas ca 2 miljoner kronor årligen på folkbildningsverksamhet kopplat till jiddisch. Man bör därför säkerställa att en ny satsning på judisk kultur inte sker på bekostnad av den befintliga satsningen. De båda satsningarna bör istället kunna samordnas och stärka varandra då språk och kultur är nära sammanbundna.

Satsning på stärkt högskoleutbildning i judiska studier

Institutet Paideia vill särskilt uttrycka sitt stöd för förslaget om en satsning på stärkt högskoleutbildning i judiska studier i stycke 5.4.4. Paideia ser mycket positivt på förslaget om att utveckla ett masterprogram inom judiska studier och ser gärna att uppdraget går till Paideia som både har kompetens, erfarenhet och möjlighet att genomföra detta. Paideia ser även positivt på förslaget om att inrätta för en nationell koordinatorkfunktion för judiska studier.

För att uppnå målet att stärka judiskt liv anser Paideia att det är viktigt att högskoleutbildningar i judiska studier har en god förankring hos den judiska minoriteten och blir relevanta för de som arbetar med judisk kultur. Paideia anser därför att uppdraget inte bör läggas ut på ett universitet eller högskola som saknar förståelse för den judiska kulturen utan att uppdraget går till en verksamhet som har stark förankring hos de som arbetar med judisk kultur. För att skapa tillräcklig akademisk bas för ett masterprogram och på sikt doktorandprogram och forskning i judiska studier är det angeläget att en professur inrättas i judiska studier.

Ytterligare en kommentar avseende Institutet Paideia, som bedriver en pan-europeisk verksamhet. Alla minoriteter men kanske särskilt den judiska har en koppling till sitt kulturella och historiska arv både geografiskt och filosofiskt/religiöst. Den judiska minoriteten i Sverige har till mycket stor del ett europeisk-judiskt arv och det är därför viktigt att på olika sätt kunna ha en koppling till judisk kultur i Europa . Som minoritet ska det å ena sidan vara naturligt att vara en del av majoritetssamhället men å andra sidan måste minoriteten kunna få ha en koppling till sitt kulturella arv för att bevara sin identitet. Här fyller Institutet Paideia en viktig roll för den judiska minoriteten genom sin pan-europeiska karaktär och därigenom stärker möjligheten till bevarandet av judiskt liv även i Sverige.

Gabriel Urwitz
Ordförande
Institutet Paideia

Lena Posner-Körösi
Ordförande
Paideia folkhögskola

Noa Hermele
Rektor
Institutet Paideia & Paideia folkhögskola